№ 43

KURYER LITEWSKI

w WILNIE w SOBOTĘ DNIA 29 MAJA V. S. 1815 ROKU.

WIADOMOSCI KRAJOWE

Gazeta petersburská, *Poczta Północná*, donosi z *Petersburga*, pod dniem 19 maja: „ Nayjaśnieysza Cesarzowa Jéymość, *Marya Federowna*, z Wielką Xiężniczką *Anną Pawlowną*, w niedzielę, dnia 16 t. m., wyjechała do *Pawłowska*.

W téyże gazecie czytamy daléy, ze stacyi pocztowéy, *Kipieni*, dnia 14 maja: „ Dnia wczorayszego byliśmy uszczęśliwieni, bytnością u nás Nayjaśniéyszéy Cesarzowéy Jéymości *Maryi Federowny*, i Wielkiéy Xiężniczki *Anny Pawłowny*, które do stacyi naszéy przeprowadzały Wielkich Xiążąt Ichmość, *Mikołaja* i *Michała*, wyjeżdżających w podróż za granicę. W orszaku i towarzystwie Nayjaśniéyszych tych osób, znaydowali się: Dworu Nayjaśniéyszych Cesarzowych Stats-Dama, Hrabini *Liewen*, i Łowczy *Paszków*; Wielkim Xiążętom towarzyszą: Jenerał piechoty *Lamzdorf*; kawalerowie *Sawrasow* i *Uszakow*, porucznik gwardyi bokowéy półku *izmaylowskiego*, *Wałujew* i Doktor *Rühl*. Na spotkanie Nayjaśniéyszéy Pani, kiedy się do pocztowego zbliżała domu, wyszedł Inspektor poczt, Rzeczywisty Radźca Stanu *Mielników*, tudzież, Inspektor koloniy *Bunin*, Zarządzający majątkiem *Ropszą*, *Łałajew*, i mieszkańcy koloniy, którzy Cesarzowéy Jéymości ofiarowali *chléb* i *sól*, które Nayjaśniéysza Pani łaskawie przyjąć raczyła. Potém Cesarzowa Jéymość z Wielkimi Xiążętami miała obiad w tymże domu pocztowym. Do stołu, prócz osób otaczających Nayjaśniéyszą Panią i Wielkich Xiążąt, wezwany był jeszcze Inspektor poczt, *Mielników*. Po obiedzie, Wielcy Xiążęta, pożegnawszy się z Nayjaśniéyszą Matką swoją, o pół do trzeciéy, żegnani náylepszémi życzeniami mieszkańców, którzy się z okolic zgromadzili, w pośród okrzyków *Ura*!, puścili się w przedsięwziętą drogę. Cesarzowa Jéymość z Wielką Xiężniczką i orszakiem wyjechała na powrót do *Petersburga*, a przed oddaleniem się ztąd swojém raczyła łaskawie oświadczyć ukontentowanie urzędńikóm, którzy spotykali Nayjaśniéyszą Panią; kolonistom zaś, którzy ofiarowali chléb, sól i kartofle, i dzierżawcy pocztowego domu, uczyniła podarki w pieniądzach. Toż zdarzenie uczęstnikami szczodrobliwości Nayjaśniéyszéy Pani uczyniło trzech oficerów rannych.

Piszą z *Abo*, dnia 3 maja: „ Wiadomo, iż nakładem JW. Kanclérza Państwa, *Mikołaja* Hrabiego *Rumiancowa*, zbudowany i wszelkiemi opatrzony został potrzebami, okręt *Ruryk*, przeznaczony do podróży na około świata, we względzie handlu, nauk i sztuk. Okręt ten szczęśliwie spuszczono z warsztatu dnia 28 kwietnia, o godzinie 5téy z połuduia. Lud, który się na ten zgromadził widok, długo powtarzał *Ura*! życząc razem szczęśliwego powodzenia w tém przedsięwzięciu.

Donoszą z *Kostromy*, dnia 7 maja: „ Ostatnich dni przeszłego miesiąca, powrócił tu z wyprawy konny półk kostromskiego uzbrojenia. Spotykało go duchowieństwo ze świętemi obrazami: znáydował się takoż JW. Gubernator Cywilny z urzędnikami Odprawiły się dziękczynne modły do Pana Zastępów z przyklęknieniem, po czém Głowa mieski *Ugleczaninow* dawał śniadanie. Dnia następnego obywatele miasta wydali obiad, na którym znaydował się i JW. Gubernator Cywilny; trzeciego zaś dnia ślachta częstowała wojowników: dla żołnierzy i podoficerów dano po rublu.

Dnia 20 kwietnia przez *Zytomierz* przeszły 2 półki kozaków, zmierzające ku granicy.

Dnia 16 kwietnia JW. Radźca Tayny, Senator *Chitrowo*, przybył z *Woroneża* do *Penzy*.

W sam dzień Wielkiéynocy, przybył z *Petersburga* do *Kamieńca-Podolskiego*, JO. Xiążę Jmć *Szczerbatow*, Jenerał Porucznik.

Wilno, dnia 29 maja.

Dnia 24 t. m., JW. Jenerał jazdy, Hrabia *Wittgenstein* wyjechał ztąd do *Nitawy*, zkąd udadź' się ma do *Białegostoku*. Tegoż dnia wysłano ztąd gońca *Tomas*, w tęż drogę do *Nitawy*, i *Białegostoku*. — Tegoż dnia przeszedł półk pieszy *Koperski*, należący do 14téy dywizyi pieszéy i kompaniia artylleryi lekkiéy pod dowództwem kapitana *Koźmina*. — Przybyli tu z *Petersburga*, Podpółkownik gwardyi bokowéy *Pawłowskiego* pułku grenadyerów *Medem* i Półkownik artyleryi *Gorski*.

Dnia 25. Inspektor tuteyszéy policyi *Jewdakow*, który przed kilką dniami wysłany był do *Połągi* w celu przygotowania koni dla WW. Xiążąt, za granicę jadących, powrócił z doniesieniem o przejeździe Ich przez *Połągę*, w dniu 17 t. m.

Kurs tuteyszy na assygnaty: Rubel srebrny 4 r. 45 k.; dukat 13 r. 13 k.; imperyał 45 r..

Telsze, dnia 24 maja.

Kwaterowanie od miesiąca sierpnia 1814 roku, do czasu niniéyszego, JW. Generał Leytnanta i wielu orderów Kawalera *Kozaczkowskiego*, z 5tą piechotną dywizyą korpusu 1go pod naczelnym JW. Generała od kawaleryi, Grafa *Wittgensteina*, wielu rozmaitych orderów kawalera, dowództwem zostającego; w powiecie Szawelskim, było tym dla obywateli dobrodziéystwem, jakiego tylko dla dotknionego rewolucyi 1812 roku cierpieniami powiatu, Opatrzność zrządzić mogła. — Naysurowsze przykazy, zachowania ściśłey karności i przestawania na tym, co dla będącego na kwaterze żołnierza stan gospodarza dostarczyć dozwala, domierzona w zdarzeniach wykroczeń, co tylko wiadomości Naczelnika dóyść mogło, sprawiedliwość, są to znamiona, któremi tylko szlachetne i ludźkość cenić umiejące Szanownego korpusnego Naczelnika JW. Grafa *Wittgensteina* i dywizyynego Generała *Kozaczkowskiego* dusze, z wewnętrzną dobrego serca swego satysfakcyą, chłubić się i zaszczycać się są zdolne — Miło mi więc jest, gdy dopełniając wolę obywateli powiatu Szawelskiego, dla tych szlachetnych i wspaniałych wojowników, nayczulszą publicznie oświadczam wdzięczność.

Marszałek Pttu Szawelskiego *Lutkiewicz*.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

Xięztwo Warszawskie.

Korrespondent Warszawski, pod d. 23 maja, zawiera następujący artykuł z *Warszawy*: „ Wczoray, dnia $\frac{10}{22}$ b. m., jako w rocznicę urodzin Wielkiéy Xiężny *Katarzyny Pawłówny*, Xiężnéy Oldenburskiéy, piérwsze tutéysze Władze woyskowe i cywilne złożyły powinszowanie Jego Cesarzowiczowskiéy Mości, Bratu Jéy, W. Xięciu *Konstantemu*, po czem uroczyste odprawiło się nabożeństwo w kaplicy greckiéy. ”

AUSTRYA.

Gazeta ryzka *Zuschauer*, umieściła z *Wiednia*, pod 18 maja: „Ogłoszony tu został

Wypis z protokułu kongressu Mocarstw, które podpisały traktat paryzki. Zawiera on raport Kommisyi, która d. 9 maja wyznaczoną była, dla roztrząśnienia, czyli, z powodu tego, co zaszło i oświadczoném było w *Paryżu*, od czasu deklaracyi pod 13 marca, potrzebne jest wydanie nowey deklararyi? Treścią tego rapportu iest:

„1) Ze powody, które skłoniły Mocarstwa do wydania deklaracyi pod 13 marca, były tak sprawiedliwe i tak stanowiącéy wagi, iż żadne sofizma, któremi deklaracyą tę osłabić usiłowano, dosiądz jéy nié mogą;"

„2) Ze też same powody i dziś ieszcze w całey swéy mocy zostaią, i że zaszłe we *Francyi*, po wydanéy 13 marca deklaracyi, rzeczywiste odmiany, żadnego nie mogą mieć wpływu w stosunki *Bonapartego* i *Francyi* do innych państw;"

„3) Ze ofiarowane przyięcie traktatu paryzkiego, na postanowienie mocarstw żadnego wpływu mieć nié może."

Jest zatem rozumieniem kommissyi, iż nié ma potrzeby wydania nowéy deklaracyi.

Gazeta wiedeńska, *Oesterreichischer Beobachter*, zawiera z *Wiednia*, pod d. 21 maja: „Tuteysza C. K. akademiia połączonych sztuk pięknych, na ostatnim obiorze Członków swoich, miała pozwolony sobie zaszczyt zapisać do metryki akademickiéy, świetne imiona NN. Cesarza Jegomości Rossyyskiego, Królów Duńskiego, Pruskiego, Bawarskiego i Wirtemberskiego, również W. Xięcia Badeńskiego, Xiążęcia Sasko-Weymarskiego, Cesarzewicza Jmci następcy tronu Austryackiego; oraz Xiążąt następców Bawarskiego i Wirtemberskiego, Xięcia *Leopolda* Sycyliyskiego i Arcy-Xięcia *Ferdynanda* Austryackiego *Este*. Poczém Deputacya akademicka otrzymała pozwolenie podać Nayjaśnieyszym Opiekunóm kunsztów dyplomata, sporządzone z powodu tak podchlebnego dowodu szczególnego poważenia dla oyczystych sztuk, a NN. PP. ze szczególnieyszą łaskawością przyjąć je raczyli.

Na témże posiedzeniu mianowani zostali Członkami honorowymi: Xiążę *Wittgenstein*, W. Podkomorzy i tayny minister stanu Króla pruskiego; Hrabia *Castiglioni*, Prezydent akademij sztuk pięknych w *Medyolanie*; Hrabia *Cicognara*, Prezydent akademii sztuk pięknych w *Wenecyi*; Hrabia *Maurycy v. Dietrichstein*, Radzcy rządowi *Ridler* i *Debrois*, i Sekretarz nadworny *Fryderyk Schlegel*.

Na Członków czynnych wybrani: P. *Abel*, malarz historyczny; *Antoni Petter*, malarz historyczny; *Franciszek Dettler*, sztycharz; Józef *Mössmer*, *Jan Nepomucen Schädlberger*, *Jakób Gauermann* malarze landszaftowi; *Józef Fischer*, nadworny sztycharz; *Marcin Fischer*, sztycharz; *Karol Rahl*, sztycharz; Pietr *Nobile*, architekt, i P. *Cerbara z Rzymu*.

W tymże czasie mianowani zostali: *Józef Klieber*, na mieyscu zmarłego *Franciszka Würth*, Dyrektorem szkoły sztycharskiéy; a *Józef Mössmer*, na mieyscu zmarłego *Laurencyusza Janscha*, professorem rysunków landszaftowych. N. Cesarz Jmć raczył udzielić nowo mianowanemu Dyrektorowi *Klieber* godność zwyczaynego Radzcy akademickiego.

Wiedeń, *d. 22 maja.* Na audyencyi, [illegible] J. C. K. Mość, d. 20 t. m. udzielić raczył, mieli zaszczyt złożyć nowe swe listy wierzytelne, Hrabia *v. Schulenburg*, jako nadzwyczayny Poseł i Minister pełnomocny N. Króla *Saskiego*; Baron *v. Spaen*, jako nadzwyczayny Poseł i Minister pełnomocny N. Króla *Niderlandów*; i Baron *v. Berstett*, jako nadzwyczayny Poseł i Minister pełnomocny W. Xięcia *Badeńskiego*. Na teyże audyencyi Cesarsko-Rossyyski Poseł, Hrabia *Stackelberg*, prezentował Pana *Alopeus*, nadzwyczaynego Posła i Ministra pełnomocnego Cesarza Jmci Rossyyskiego przy dworze Króla Pruskiego; Cesarsko-Rossyyskiego Kapitana gwardyi bokowéy, Barona *v. Schöpping*, i Barona *Stackelberg*; potém królewsko-sardyński Poseł, Hrabia *Rossi* prezentował Kawalera *Boidi*, Podpółkownika w służbie Króla Sardyńskiego. Równyż zaszczyt otrzymał Kommandor *J. F. Braamcap z Portugalii.*"

WŁOCHY.

Gazeta wiedeńska, *Oesterreichischer Beobachter*, z dnia 24 maja, o działaniach woiennych we *Włoszech*, umieściła *Drugie nadzwyczayné doniesienie od woyska*, w następującém brzmieniu:

„Przez gońcá, który wczoráyszéy nocy z głównéy kwatery F. M. L. Barona *Bianchi* tu przybył, otrzymaliśmy następujące urzędowé doniesienié: F. M. L. Baron *Bianchi* d. 13 t. m. z większą częścią woyska swegó do *Aquila* przybył. Przednia straż *Sulmonę* już osadziła, dokąd się dnia następującego i Dowódzca Naczelny udał — Dywizyá Jenerała *Mohr*, która dotąd nieprzyjaciela od *Maceraty*, przez *Fermo*, *Giulianuova* i *Pescara* ścigała (mieysce to blokowane jest przez 2,500 ludzi), d. 13 do *Popoli* weszła. Król *Joachim* z náywiększym pośpiechém i w nieporządku náywiększym uciekał. Szczątki jego woyska ledwie mogą cokolwiek przenosić 12,000 ludzi piechoty i 3,000 jazdy — Po walnéy bitwie pod *Tolentino*, zachodziły wcale nieznaczące utarczki z tylnią strażą nieprzyjacielską. Już się nie broni nieprzyjaciel, ale się wielką liczbą w niewolę oddaje. Dezercyá u niego jest niesłychaná. Woysko jego już za rozwiązané uważać można. Bardzoby mu ciężko stanąć z nami na polu: i podobno już jedynym jego dalszych usiłowań celem jest, osadzenie *Kapuy* i *Gaety*— Dnia 14 przedsięwzięciem było F. M. L. Barona *Bianchi* przez *Sulmonę*, *Castel di Sangro*, i *Jsernia* ku *Volturno*, a ztamtąd ku *Neapolowi* zmierzać.

„F. M. L. Hrabia *Nugent*, z głównéy kwatery swojéy, *Ceprano*, pod d. 13 t. m. donosi: „Podpółkownik *Ghequier* d. 10 t. m. wszedł do *Terracina*, i przedniéy straży swojéy *Fondi* osadzić kazał. Major *Palagi* z dwiéma kompániami pierwszego regimentu toskańskiego, do tego korpusu należącémi, przodem był wysłany, i d. 11go ukazał się przed *S. Andrea*, które to miéysce 4 działami i 800 ludźmi osadzone było. Wspomniany major, wsparty pomocą wielkiéy liczby wieśniaków, którzy przeciw *Neapolitańczykóm* powstali, czynił przygotowanie do uderzenia ze dwóch stron na pomienioną twierdzę, i rozkazáł kawaleryi uważać nieprzyjaciela, który obrał stanowisko na ulicy pomiędzy skałami. Lecz, zaledwie się zbliżać ku twierdzy zaczęto, natychmiast ją opuścił, nie czekając uderzenia. *Austryacy z Toskańczykami* ścigali nieprzyjaciela aż do *Jtri*, dokąd on w nieładzie umykáł. W ucieczce téy 3 oficerów i 70 ludzi w zabitych, a więcéy 200 niewolnika stracił. Podpółkownik *Ghequier*, w raporcie swoim o tey rozprawie, w którey *toskańskie* woyska z takiem męztwem walczyły, wychwala szczególniey, majora *Palagi*, i poruczników z królewskich dragonów, *Pietro* i *Baldini*. — *Piedimonte Tino*, *Ponté-Corvo*, *Aquila*, osadzone są woyskami austryackiemi i toskańskiemi — Rotmistrz *Bartalozzi* d. 13 z kompanią toskańskich dragonów i oddziałem huzarów, w *Pianataro* natrafił na kupę 200 *Neapolitańczyków*, wielu z nich zabił, resztę w niewolę zabrał. Ze wszystkich wiadomości potwierdza się, że familia *Murata*, do *Gaety* się wyniosła, i że lud, po wszystkich stronách królestwa neapolitańskiego, do powszechnego gotuje się powstania.

W teyże gazecie, z d. 22go czytamy: podług wiadomości z *Rzymu* pod dniem 6 t. m.: Korpus, pod dowództwem majora *Flette*, d. 1 maja wszedł na ziemię neapolitańską. Nieprzyjacielski Jenerał *Montigny* dowodził w *Canetra* korpusem 500 ludzi, który od chłopów, częścią zwiedzionych, częścią gwałtem do broni zmuszonych, był wśpierany. Jenerał *Montigny* szybkiem i natarczywém uderzeniém do odwrótu zmu-

szony został. Chłopi wyrzekli się broni i rzucili ją natychmiast, a żołnierze tak dobrze umykali, że ich doścignąć nie podobna była. Około 100 ludzi w niewolę wzięto; wielu raniono i zabito. Następnego dnia Jenerał *Montigny*, który się pod *Aquilą* utrzymáć chciał, ale spędzony, *Aquilę* osadził: a dnia następnego cytadella przez kapitulacyą się poddała. Zawczora o godzinie 1 z południa, Konsul Króla Jmci *Ferdynanda IV*, P. *Accarisi* tu przybył. Konsul Króla *Murata*, P. *Zucchari*, wczora o 3ciey zrana przez *Austryaków* aresztowany został; papiery jego zapieczętowano — W tey chwili przybył tu Lord *Burghersh*, (poseł angielski przy dworze toskańskim); znáydował się on na bitwie pod *Tolentino*, i nie może wychwalić męztwa i bitności woysk austryackich, które w dniu tym nieśmiertelnéy pamięci, pod wodzą Barona *Bianchi* walczyły — Podług doniesień z *Terracina*, co chwila tam oczekiwano weyścia *Austryaków*. *Gaetę* z naywiększym pośpiechém do obrony przysposobiano, i w tym celu wielką część przedmieść zniesiono. Mieszkańcy, którzy na długi czas w żywność opatrzyć się nie mogą, wynieść się z miasta powinni. Pałac gubernatora wyporządzony dla familii *Murata*. (Miała już ona z matką, kardynałem *Fesch* i *Hieronimem* do *Gaety* przybydź.)

W teyże gazecie z dnia 24 czytamy: „W tey właśnie chwili, drogą nadzwyczayną z *Rzymu*, pod d. 16 t. m., odbieramy ważné następujące wiadomości: „Dnia 11 t. m. kapitan *Campbell*, na czele eskadry angielskiéy, złożony z okrętu liniowego, *Trèmendous*, fregaty *Alcmene* i szalupy *the Parrigde*, ukazáł się w zatoce neapolitańskiéy, i groził przypuszczeniém szturmu do miasta. Xiążę *Gallo* pisał natychmiast do dowódzcy eskadry, i ofiarował warunki układów, dla ocalenia miasta od szturmu. Wraz potém Xiążę *Cariati*, upoważniony od Królowéy Regentki, udał się na angielski okręt, i podpisał następujące warunki, na które zezwalając *Anglicy*, obowiązali się nie szturmować *Neapolu*: 1) Obadwa okręty neapolitańskie, w zatoce neapolitańskiéy znaydującé się, mają bydź natychmiast wydané siłe zbroynéy morskiey Króla Jmci Brytanii W. 2) Również ma bydź wydaną zbrojownia morská neapolitańska, i będą mianowani Kommisarze dla przyjęcia inwentarza obecnego jey stanu. 3) Budujący się okręt linijowy, i wszystkie zapasy materyałów do budowy okrętów, równie wydané bydź mają siłe morskiéy Króla Jmci Brytanii W. — W takim stanie, jak będą podané okręty i zbrojownia, zostaną do rozporządzenia Rządu angielskiego i Króla Jmci obojey Sycylii, *Ferdynanda IV*.

W numerze z dnia 22 maia teyże gazety czytamy: „Pierwszych dni maia, linijowy okręt angielski, *Queen*, 74działowy, do *Liworny* zawinął; przywiozł z *Palermy* Kontradmirała *Pencose*; a oddawszy depesze do konsula angielskiego, do *Genui* popłynął. W dalszéy drodze okręt ten ścigał dwie francuzkie fregaty, które jednak do *Portoferrajo* uciekły. Kiedy okręt ten z *Sycylii* wypływáł, czyniono tam przygotowania na wyprawę, w celu lądowania do *Neapolu*. Powiadają, iż sám Król towarzyszyć má téy wyprawie — Zeglarz, który z *Barcellony* do *Liworny* przybył, potwierdził wiadomość o przybyciu Xięcia *Angouleme* do *Barcellony*, i zbieraniu się dwóch woysk hiszpańskich, każde po 100,000; jedno w *Katalonii*, drugie w *Biskai*. — Gazeta *florencka* donosi z *Lombardyi*, że woysko austryacko sardyńskie, przeciwko *Francyi* idące, má teraz główną kwaterę w *Medyolanie*, i dwie linije tworzy; drugá z nich powiększéy części stoi obozem na równinach *Galleraté* (w medyolańskim) Zniknęła już zupełnie obawa napadnienia *Francuzów* od *Sabaudyi* i *Prowancyi*, od czasu, kiedy tak ogromné siły *Austryaków* wystawioné widzimy, i kiedy odbieramy wiadomość, że część *Francuzów*, którzy blizko *Alp* stali, nagle ku *Hiszpańskim* ruszyła granicóm. W południowéy *Francyi*, pomimo oddalenia się Xięcia *Angouleme*, wielkie ciągłe burzenie się panuje, a dla *Burbonów* jest przychylné — Arcy Xięcia *Jana* na dzień 13 spodziewają się do *Medyolanu*.

Gazeta berlinska donosi z *Inspruku*, pod d. 17 maja: z gazet włoskich, któreśmy dziś otrzymali, umieszczamy następujące wiadomości ze *Włoch*:

„Wiadomości Urzędowe od Jenerała *Nugent*, z główněy kwatery, w *Rzymie*, dnia 3 maja: „Dnia 1 maja część woysk austryacko-toskańskich, pod mojem zostających dowództwém, w okolicach miasta *Rieti* natrafiła na korpus *Neapolitańczyków* pod dowództwem Jenerała *Montigni*, i, bez względu na korzystné dla nieprzyjaciela stanowisko, uderzyła; nieprzyjaciel wkrótce do szybkiéy wziął się ucieczki, wielką liczbę zabitych i ranionych na bojowisku zostawić przymuszony. Szczątki tego korpusu ratowały się ucieczką w góry; wielka część broń rzuciła. Dwie kompanije 1go regimemtu Toskańskiego, pod dowództwem kapitana *Gherardi*, w rozprawie téy z wielkiém walczyły męztwem. Pospólstwo, przez *Murata* w okoliacch tych uzbrojone, wielkim pała ku niému gniewém. Dziś rano przedniá straż ku *Albano* wyruszyła; jutro reszta woysk w tęż póydzie drogę.

C Z E C H Y.

W gazecie petersburskiéy, *Poczta Północna*, czytamy z *Pragi* pod 30 kwietnia: „Dziś odprawiły się uroczyste modły, prosząc Pana Zastępów o błogosławieństwo i szczęśliwe powodzenie dla oręża naszego. Zaczęły się obrzędy od godziny 5téy rannéy: i odprawiane były we wszystkich kościołach tuteyszéy stolicy. Zgromadzenie ludu na te narodowé modły było nadzwyczáy wielkie.”

Gazeta *Oester. Beob.* donosi z *Pragi*, że d. 15 i 16 maja, cztery regimenta rossyyskiey piechoty i oddział kozaków dońskich, idące do *Renu*, przez to miasto przeszły.

N I E M C Y

Gazeta petersburská, *Poczta Północna*, donosi z *Hamburga*, pod d. 13 maja: „Do *Ratysbony*, na dzień 21 spodziewają się przybycia główněy kwatary Cesarza Jegomości *Rossyyskiego*, i w tym celu wyporządzają tam pałác Xiążęcia *Turn Taxis*.)

Podług gazety, *Journal de Francfort*: Arcy Xiążę *Ludwik*, na czele grenadyerów swoich, d. 11 maja rano przybył do *Neuburga* nad *Dunajem*, po jutrze wyjedzie do *Renu* — Feldmarszałek, Xiążę *Schwartzenberg*, d. 11 t. m., przybył do *Heilbronn*, jako główněy kwatery swojéy, i objął naczelné dowództwo woyska *górnego Renu*. Główna kwatera wkrótce má bydź przeniesioną do *Heidelberga* — Batalion badeński, *Hufschmidta*, około 9go maja wyruszył z *Freyburga*, udając się do mieysca dalszego przeznaczenia swego: 8go w tęż drogę wyruszył 1szy regiment piechoty linijowéy. Jenerał porucznik, *Schäffer*, dowódzca korpusu woysk badeńskich, tegoż dnia z główną kwaterą do *Freyburga*: regimenta Hrabiego *Hochberg* i *Neuenštein* tamże przyszły. Po wyyściu tych woysk nadszedł regiment gwardyi W. Xięcia Badeńskiego. Jenerał porucznik *Stokhorn* także do woyska pojechał. — Dnia 16 maja z południa, Xiążę *Schwartzenberg* do *Manheimu* przybył: i z Xięciem *Wrede* oglądał szańce po nad *Renem*. Most łyżwowy, który pod *Philippsburgiem* má bydź rzucony, wkrótce już ukończony będzie — Piszą z *Heidelberga* pod d. 18 maja: Głównà kwatera Xiążęcia *Schwartzenberga* wkrótce z *Heilbronn* do naszego ma przybyć miasta. Xiążę objeżdża teraz z Xięciem *Wrede* granice i ogląda warownie, w różnych założoné mieyscach. Dzisiay w tym celu pojechali do *Germersheim*. Między 20 a 21 spodziewaná tu jest małżonka Xięcia *Schwartzenberga* — Na 15 spodziewają się do *Cannstadt* Arcy Xięcia *Ludwika*: towarzy-

szą mu jenerałowie, Hrabia *S. Julien*, baronowie *Reisebach* i *Enzenberg*.

W gazecie wiedeńskiéy, *Oesterreichischer Beobachter*, czytamy z *Niemiec*: Arcy Xiążę *Ferdynand*, dowódzca naczelny woyska odwodowégo, ciągle bawi w *Kannstadt*, głównéy kwaterze swojéy. Pobyt jego ożywia to miasteczko, &c. znaydują się tam prócz Arcy Xięcia: C. K. Jenerał jazdy, Xżę *Hessen-Homburg*; Feldmarszałek Leytnant, Hrabia *Kinski*, którzy należy do korpusu Arcy Xięcia; Arcy Xiążę *Ludwik*, brat Cesarza, z grenadyerami swymi z *Ratysbony* do tegoż miasteczka na 17 jest spodziewany. Arcy Xiążę *Ferdynand* powrócił 14go z *Heilbronn*, dokąd nakrótko wyjeżdżał, dla oddania wizyty Xięciu *Schwartzenbergowi* — Dnia 11 maja kiryssyerowie bawarscy przyszli do *Heidelberga*, a 12go daléy wyruszyli. Również dnia 12go trzeci batalion austryackiego półku *Jordisa* do *Heidelberga* przyszedł, i rozłożył się częścią w mieście, częścią w okolicach. Tegoż dnia przyszedł tam nieliczny oddział bawarskich żandarmów — W dniach 10 i 11 zajęły stanowisko około *Bruchsal* i w *Philippsburgu* bataliony austryackie, które przez *Manheim* przyszły: kwatera Xcia następcy tronu *Wirtemberskiego* jest w *Philippsburgu* — W *Manheimie* ciągle pracują około rozszerzenia i poprawy szańcu przedmostowego. — Dotąd niepotwierdziła się pogłoska, o rozpoczęciu kroków nieprzyjacielskich wzdłuż granicy, między *Landau* i *Trewirem*. — Mówią, że korpus austryacki, który z *Heilbronn* przez *Manheim* miał ciągnąć, inną poszedł drogą, przez *Eppingen*, *Bretten*, *Pfortzheim*, *Ettlingen*, &c — W. Xiążę Badeński, w powrócie swym z *Carlsruhe*, d. 16 do *Auszpurga* przybył.

W gazecie *Korrespondenta hamburskiego*, czytamy od brzegów *dolnego Renu*, pod d. 16 maja: Dotąd, podług pewnych wiadomości, nic jeszcze między woyskami nie zaszło — Wczora w *Akwizgranie* odprawił się akt uroczysty oddania hołdu poddaństwa prowincyy, do królestwa pruskiego przyłączonych. — Daley od brzegów *górnego Renu* w teyże dacie: „ Woyska sprzymierzone z *Austryakami* groźną teraz ukazują siłę: *Bawarczycy* liczą 52,000 ludzi; *Wirtemberczycy* wyżéy 20,000; *Badeńskie* woyska wyżéy 12,000; Wielkiego Xięstwa *Heskiego*, 8,000 ludzi wszystkie zaś są w náypiękniéyszym stanie i w zupełnéy do boju gotowości. — Piszą z *Drezna* pod d. 14 maja: Dzisiáy przybyły tu znowu 2 brygady piechoty *Rossyyskiéy*: zupełność ich i prawdziwie zwycięzka postać, powszechné podziwienié ściągnęły, równie jak karność, jaką się dystyngowały woyska *Rossyyskie*, które przed niemi ztąd wyszły. Jenerał piechoty *Sacken*, w orszaku obecnych tu Jenerałów Rossyyskich, ukazał się przed ciągnącémi wparadzie. Załoga i Królewsko-Saska gwardya z honorami je przyymowały. Jenerał v. *Gaudy* oświadczył, azaliby się Jenerałowi piechoty *Sacken* niepodobało naznaczyć hasła dziennégo; jakoż naznaczył: *Niemcy* i *Jedność* — Od brzegów *Menu* donoszą, że *Francuzi* zaczęli już z warowni *Huningi* strzelać do osób, pojedyńczo brzegami *Renu* przechadzających się. — Dnia 22 maja, między godziną 8mą a 9tą wieczorem, Król Jmć *Duński* do *Altony* przybył — Dnia 15, w *Ludwigslust* odprawił się obrząd chrztu nowonarodzonego Xiążęcia *Meklemburskiego*, i dano imie *Magnus* — Dnia 15 maja 220 ludzi, inwalidów *Rossyyskich*, którzy większą częścią pod *Hamburgiem* ranieni zostali, siedli w *Lubece* na okręty, dla płynienia do oyczyzny.

Daley w tymże Korrespondencie znaydujemy traktat przystąpienia Xiążąt i miast wolnych niemieckich, do przymierza czterech wielkich mocarstw w dniu 25 marca t. r. zawartego. Obowiązują się oni wystawić woyska posiłkowego w liczbie proporcyonalnéy do ludności swojéy: prócz wysłanego kontyngensu mają mieć w pogotowiu rezerwę, równą liczbie danego kontyngensu: nadto *powszechné uzbrojenié* w pogotowiu bydź powinno, które nie należy do liczby oznaczonégo kontyngensu: każdy kráy własnym kosztem Kontyngens swóy powinien ubrać, uzbroić, i żołd płacić. Oddzielny układ oznaczy to wszystko, co należy do żywności, szpitalów. &c Traktat ten má bydź ratyfikowany i wymieniony w przeciągu 6 tygodni, albo i prędzey — Potém następuje tabella, mającego się wystawić kontyngensu przez Xiążąt i inné stany, połowa wwoysku linijowem, a połowa w milicyi ruchoméy. Do woyska *górnego Renu*: *Hohenzollern-Hechingen* 194; *Hohenzollern-Sigmaringen* 386; *Lichtenstein* 100; *Frankfort* 750 — Do woyska *dolnego Renu* Elektor *Heski*......; *Mecklemburg-Schwerin* 3,800; *Mecklemburg-Strelitz* 800 (abo trzecią część tey liczby w kawaleryi). Xiążęta Sascy: *Weimar* 1600 (Wielki Xiążę Weimarski zachowuje sobie dostawienie większéy liczby, jak tylko obeymie nowé kraje, jemu przeznaczoné); *Gotha* 2,000; *Meiningen* 600; *Hildburghausen* 400; *Coburg* 600 (ten dwór oświadczył, iż do 800 liczbę tę chce podnieść). Dom *Anhalt* 1600; *Schwartzburg* 1,500; *Reuss* 900; *Lippe*, 1,300; *Waldeck* 800. Do woyska niderlandzkiego: *Brunswick* 8,000; *Oldenburg* 1,600; *Nassau* 6,080; (prócz tych 6,080 ludzi ma bydź 3,000 rezerwy, która na wezwanie poszle się do *Moguncyi*). Miasta hanzeatyckie 3,000.

W gazecie ryskiey, *Zuschauer*, czytamy z *Rastattu*, pod d. 3 maja: Z powszechném zadziwieniém dowiadujemy się o tajemném usiłowaniu Xięcia *Berthier*, powrócenia do *Francyi*, kiedy mu pasportów odmówiono. W *Stockach* miano aresztować osoby do tego należące. Dzisia mówią, o nagłém uwięzieniu faworyta pewnego Xiążęcia niemieckiego — Dotąd niepotwierdziła się pogłoska o przyjęciu tytułu królewskiego, przez Xięcia Badeńskiego.

NIDERLANDY

Podług gazety wiedeńskiéy, *Oesterreichischer Beobachter*: „ Poseł nadzwyczáyny i minister pełnomocny Króla *Niderlandów* przy *Rossyyskim* dworze, P. *Verstolk van Soelen*, d. 11 t. m., wyjechał dla sprawowania swojego przeznaczenia — Xiążę *Brunswik Oels* d. 11 rano do *Bruxelli* przybył, i wczora miał rozmowę z Xięciem *Wellingtonem*, a d. 2 wyjechał do *Lierre*, gdzie bruńświckie woyska zbierać się mają — „ Gazeta, w *Gandawie* wychodząca, pod tytułem *Journal Universel* znajoma, zawiera odpowiedź Marszałka *Marmonta*, na propozycye Xcia *Caulincourt*, w imieniu *Napoléona* mu uczynioné — Podług doniesień z *Bruxelli*, Xiążę *Wellington* d. 12 t. m., kazał odbywać ćwiczenia woyskóm hannowerskim dywizyi pieszey, która się w mieście tém znayduje.

Czytamy w *Korrespondencie hamburskim*: z *Hagi* d. 20 maja: „ Król nasz mianował Xiążęcia *Wellingtona* Feldmarszałkiem *Niderlandów*, i w tym charakterze objął dowództwo naczelné woysk niderlandzkich — Z *Paryża* emigruje wielká liczba mieszkańców. Codzień więcéy 500 wydają pasportów — Przybył do *Gandawy* wielki jałmużnik królewski, Arcy Biskup *Reimski*, *Tayllerand*, stryy Xiążęcia *Taylleranda* — Z *Leodyum* pod d. 16 maja donoszą o uroczystém zajęciu w posiadanie Króla *Niderlandów*, krajów, które dotąd należały do wielkorządztw średniego i dolnego *Renu*. Kommissarzem królewskim był P. *Verstolk van Soelen*, mianowany nasz poseł do Rossyyskiego dworu &c. Z *Gandawy* pod d. 12 maja uwiadomiają, że Król (*Ludwik XVIII*) otrzymał depesze od Xięcia *Angouleme*, który się w *Hiszpanii* znayduje — Minister skarbu P. *Louis* tamże przybył — Donoszą z *Bruxelli* pod d. 18 maja: W *Lille* gwardyá narodowa rozbrojoną została: gdyż jey zaufać nie można było — Lord *Wellington* ciągle się w *Bruxelli* znayduje — Z poruszeń, dotąd przez *Francuzów* czynionych, zdaje się bydź ich planém, izby woyska *Wellingtona* i *Blüchera* z sobą rozdzielić; nikczemny i próżny plan. — Monitor daleko bezwstydniey teraz, niżli dawniey kłamié: i tak donosi on, że 2 regimenta belgickie do *Francuzów* przeyśdź chciały, w drodze natrafiły na 2 regimenta angielskie i

DODATEK

2 hannowerskie, z którémi do bitwy przyszło: w rozprawie 400 ludzi było zabitych i ranionych — *Bonaparté* cale inaczéy teraz, aniżeli dawniey, we *Francyi* jest uważany — W *Paryżu* zaczęły wychodzić dwa nowe Dzienniki: *Le Censeur des Censeurs* i *l'Ami du peuple, des villes et des campagnes par le pere Nicolas* — *Francuzi*, którzy ku *Philippeville* i *Givet* poruszenie uczynili, wszystkie mosty na granicy pozrzucać kazali — Przechodzą teraz tędy czarne brunswickie huzary, ułani i strzelcy: piękność tych woysk wszystkich uwagę zastanawia — Z proboszczów paryzkich dway tylko *Napoléonowi* przysięgę wykonali, inni się wzbronili. — Piszą od brzegów *dolnego Renu* pod d. 18 maja: od 5ciu dni główna kwatera Xcia *Blüchera* znayduje się w *Namur*. Wszystko jeszcze jest w spokoyności — W *Paryżu*, podług gazet tamtéyszych ciągle ukazują się kalambury i karykatury przeciw Rządowi. Nie dawno po rogach ulic przybity był afisz teatralny: „ *Teatr Dumy w pałacu Elizeyskim* „ *Dzisia na zysk ubogiey familii Korsykańskiey, pierwszy raz dana będzie sztuka:* „ *Cesarz przeciw woli całego świata* „ *Trajedyá Heroikomiczna* „ zakończy widowisko: „ *Balet niewolników i weyście kozaków* ”

FRANCYA.

Gazeta *Korrespondenta hamburskiego*, donosi z *Paryża*, przez *Londyn*, pod 13 maja. *Monitor* pod 10 t. m., zawiera co następuje: „ Xiążę *Lucyan*, który przez długi czas w *Rzymie* mieszkał, powrócił do *Francyi*, i d. 8 przybył do *Paryża*. Na mieszkanie jego przeznaczony jest pałac, *Palais Royal*; nazajutrz ministrowie i władze złożyli mu uszanowanie swoje. ”

Daléy zawiéra tenże *Monitor*, w obszernym raporcie Ministra policyi, ważne wyznanie o wewnętrznym stanie *Francyi*. „ Czas już, pisze on między innemi, uczynić koniec robotom źle myślących. Emigracye się rozpoczęły; utrzymują się podeyrzane korrespondencye za granicą i wewnątrz kraju; popełniają się występki w miastach, i starają się rozszerzyć niespokoyność po wsiach. W gminie jednéy w departamencie *Gard*, zgromadzony motłoch białą chorągiew zawiesił; w departamentach *Marny* i *Loary* i dolnéy *Loary* ukazały się zbroyne kupy, a w departamencie *Calvados*, kobiety podarły gminie jedney tróykolorową chorągiew. Okrzyki buntownicze słyszéć się dały, a w departamencie *du Nord*, kilka buntowniczych występków popełniono. W departamencie *des côtes du Nord*, mer jeden przez dwóch dawniéyszych *Szuanów* zamordowany został ” Po tym raporcie wydał *Bonaparté* wyrok, który następujące zawiera postanowienia: „ Wszyscy Francuzi, wyjąwszy objętych drugim artykułem wyroku amnestyi pod 12 marca, którzy się w zagraniczney służbie, albo w towarzystwie *Ludwika Stanisława Xawerego*, Hrabiego de *Lille*, lub Xiążąt domu jego znaydują, obowiązani są powrócić do kraju, i powrót swóy w przeciągu jednego miesiąca udowodnić. Prokuratorowie jeneralni mają nie zwłócznie ścigać sprawców i spólników wszelkiego związku i korrespondencyi z Hrabią *Lille*, Xiążętami jego domu i ich ajentami. Każdy, przekonany o zerwanie chorągwi tróykolorowéy z wieży kościelnéy lub publicznego jakiego budynku, ma bydź karany. Gmina, któraby się nie oparła zerwaniu chorągwi, ma bydź również karaną. Każdy, ktoby inny znak połączenia się nosił, a nie kokardę narodową, ma bydź na roczne więzienie skazany. ”

Prefekt departamentu *du Nord* doniósł, przez telegrafy, Ministrowi policyi, że Xiążę *Wellington* zakazał pod karą śmierci żołnierzom woyska swego, iżby się nie ważyli wstępować na terrytoryum francuzkie — Ekwipaże polowe *Bonapartégo* zwrócone zostały. — Jenerał *Belliard* posłem przy Królu *Muracie*, a Xiążę *Padwy* kommissarzem do *Korsyki* mianowani zostali. — W *Dijon* i *Lille* zamieszanie wybuchnęło. — Marszałek *Soult* mianowany jest Majorem jeneralnym woyska.

Tenże *Korrespondent hamburski* donosi z *Paryża*, przez *Londyn*, pod 16 maja: „ Mieliśmy tu wczora nowe widowisko z czasów rewolucyynych. Mieszkańcy przedmieść *St. Antoine* i *St. Marceau* zebrali się w liczbie 12 do 15,000 ludzi na bulwarze *Austerlickim*, zkąd pomaszerowali z muzyką na dziedziniec *Tuilleries*. P. *Richard le Noir*, Członek legii honorowéy, był na czele zkonfederowanych czyli związkowych przedmieścia *St. Antoine*. Gdy się wrzaśkliwe kupy tych gorliwych obywateli w porządku wojennym uszykowały, siadł *Bonaparté* na koń, a deputowani przedmieść mieli honor powitać go mową, na którą *Bonaparté* odpowiedział w następny sposób: „ Zkonfederowani żołnierze przedmieść *St. Antoine* i *St. Marceau*! Sam jeden powróciłem do was. Spuściłem się na miłość obywateli miast, kraju i woyska. Nadzieja moja nie została zawiedziona. Z ukontentowaniem widzę was tu zebranych. Dam dla was broń; a okryci bliznami oficerowie dowodzić wam będą. Ponieważ wy łącznie z gwardyą narodową obronę stolicy na siebie bierzecie, będę o nią spokoyny, i z zaufaniem oczekiwać będę cudzoziemców na granicy. Niech żyje naród! ” Przedmieszczanie zakrzyczeli na to: Niech żyje wolność! Niech żyje oyczyzna! Niech żyje Cesarz! Potém przed *Bonaparte* przeciągali. Razem téż zebrano pod *Tuilleries* wiele woyska, których rewią *Bonaparté* odbył. — Przedmieścia *St. Martin* i *du Temple* chcą przystąpić do konfederacyi *St. Antoine* i *St. Marceau*. — Przestrach, jaki związek ten *Jakubinów*, z klassy naypodleyszey mieszkańców, w *Paryżu* sprawia, jest tak wielki, że znaczna liczba spokoynych a majętnych ludzi nagle miasto to opuszczają; również i w prowincyach pogranicznych codzień się emigracya powiększa. — Pozawczora Deputacya od kollegium obierczego departamentu *Sekwany* i *Loary*, miała audyencyą u *Bonapartégo*, do którego między innemi powiedziała: „ że on teraz prawdziwą *wolność* i *równość* przywrócił. ” *Bonaparte* odpowiedział między innemi: Życzymy wszyscy pokoju, ale jesteśmy gotowi do woyny. Są bowiem okoliczności groźne &c. — W *Monitorze* jest oświadczenie, że listy, dawniéy przez *Bonapartégo* do Królowé neapolitańskiéy, *Murata* &c. pisane, które Lord *Castlereagh* Parlamentowi angielskiemu podał, pofałszowane i przekształcone były. Każdy uczciwy Anglik może je widziéć w oryginale na czarno pisane. — Pogłoska, że woyska francuzkie dnia 9 do *Bazylei* i *Bruntrut* weszły, jest bez zasady — *Monitor* przywodzi, że Królowa neapolitańska zgromadziła 18,000 ludzi pod *Neapolem*, dla bronienia tego miasta od Anglików i Sycyliyczyków, którzy wylądowaniem zagrażali. — Przez zkonfederowanie Jakubinów spodziewają się u broni, w pobliższych departamentach około 100,000 ludzi. — W *Lyonie* aresztowano wiele osób niespokoynych. — Na mieyscu 33 Inspektorów, handlu księgarskiego, jest teraz 9 kommissarzów tegoż handlu. — Gdy *Bonaparté* ostatniego razu był na teatrze, powstały tam sarkania i niespokoyne poruszenia. Przed *Tuilleries* śpiewają często piosnki rojalistów. ”

Tenże *Korrespondent* donosi z *Nantes*, pod 9 maja: „ Wszyscy stronnicy wolności chcą się uzbroić przeciwko usiłowaniom źle myślących. W kraju tutéyszym wielkie jest zaburzenie. Niektóre familiie wynoszą się z czym mogą. Kupy *Szuanow* snują się wszędy, zdzierają tróykolorową chorągiew i biją na gwałt. Zabili oni już wiele ludzi. Wszystko zagraża u nas woyną domową. — Wzgórza okolic *Paryża* mają bydź 600 harmatami osadzone. — W wielu departamentach snują się tak nazwani rozbóynicy. ”

Tenże *Korrespondent* pisze z *Rennes*, pod 10 maja: „ Trwa ciągle niespokoyność w tutéyszéy okolicy. Pod *Fougères* przyszło do czynnéy rozprawy. Dwóch woltyżerów zabito, a straż jedna rozbrojoną została. Następnego dnia oddział woyska, który się w okolicach tutéyszych znaydował, zabił téż 5 buntowników. ”

Wyciąg z gazety wiedeńskiéy, Oesterreichischer Beobachter: „ W *Amsterdamie* 9 maja miano wiadomość, że gwardya narodowa paryzka, jednogłośnie wzbroniła się pełnić służbę za stolicą, i przy tém statecznie trwała — Kollegium obiercze departamentu *Sekwany* rozpoczęło już w *Paryżu* czynności swoje. *Chaptal* mianowany jest prezydentem, P. *Roy* adwokat, i Hrabia *Dubois* Sekretarzami, a PP. *Salverte*, *Peau de St. Gilles* i *Devillieres* skrutatorami. — Znowu *Bonaparté* zawziął się około burakowego cukru, i robienie jego zalecił (!) — P. *Daure* (nie *Daru*) mianowany został jeneralnym intendentem woyska. — Jenerał porucznik *Miollis* do *Paryża* przybył. — Wyrokiem d.

1 maja, *Strasburg*, *Landau*, i *Schlettstadt* ogłoszone są w stanie oblężenia. Mieszkańcóm na rok wżywność opatrzyć się kazano: nie mogący mieć podobnego zapasu, za powtórném ozuaymieniem z miast wynyśdź maią. — Podług wiadomości od granic francuzkich, twierdza *Thionville* ogłoszona w stanie oblężenia, a okolice tamteysze wodą z *Mozelli* sprowadzoną zalane zostały. Miasta *Longwy*, *Montmedy* i *Sedan* przywodzą się do stanu nayodzielnieyszéy obrony: Francuzi z wielką usilnością pracują około dokończenia okopanego obozu, który ma bydź główną obroną ostatniego mieysca: ale z tego względu jest niedogodnym, że do jego obrony 30,000 ludzi potrzeba. Rozległe równiny *Szampanii* i puszczę *Argonne*, tak utwierdzaią, jak tylko czas i mieyscowe okoliczności pozwalaią. Drogi są przekopane, lub zasiekami zawalone. W całéy téy części *Francyi* wspomnienie okropności, jakie nastąpić mogą, mieszkańców w rozpacz wprawia. Pod *Givet* zgromadzili *Francuzi* korpus, który kwaterami swémi aż do granic się rozciąga. Po nad *Mozą* i w okolicach zupełna jescze panuje spokoyność, ale spokoyność ta podobnieysza jest do ciszy powietrza przed nadchodzącą wielką burzą.

ANGLIA.

W *Korrespondencie hamburskim* czytamy z *Londynu*, pod 16 maja: „Zwłoka rozpoczęcia kroków nieprzyjacielskich obudziła u nas ducha zakładów. Stawią 25 przeciw 100, że woyna z *Francyą* do listopada się nie rozpocznie. — W *Newcastle*, przeszłego tygodnia: smutne zaszło zdarzenie, kopalnia jedna węgli ziemnych, gwałtownym nayściem podziemnéy wody zalaną została; 74 ludzi i 37 koni utonęło. Dla familiy tych nieszczęśliwych, otworzono natychmiast subskrypcyą. — Codzień prawie przybywają tajemnie statki z emigrantami od brzegów francuzkich. Ostatniéy niedzieli zawinął statek z *Havre de Grace* i wysadził Półkowników *Murinais*, *Gronier* i wiele młodych ludzi z piérwszych familiy z *Havre*, którzy natychmiast siedli na okręt w *Gravesand*, dla udania się do *Ostendy*, a ztamtąd do *Ludwika* XVIII. — Francuzkie okręty, *la Prudence* i *l' Expeditif*, potrzebami wojennemi ładowane, które w drodze swéy z *Brest* do *Dunkierki*, przez nasze okręty zatrzymane były, na rozkaz Admiralicyi naszéy znowu uwolnione zostały. — Otrzymano już z *Wiednia* ratyfikacyą ostatniego traktatu ze Sprzymierzonymi. — Na morzu śródziemném ukazała się nadzwyczaynie mocna eskadra algierska, która się składa ze 4 fregat, 8 korwet i brygów i wielu mnieyszych okrętów wojennych. — Powiadają, że w *Valenciennes* białą chorągiew zatknięto. — Ostatniéy soboty przybył marszałek domowy Xięcia *Wellingtona* z *Paryża*, ze stołowém srébrém, które Xiążę przy wyjeździe swoim do *Wiednia* w stolicy téy był zostawił. Przywiózł on też list od Xięcia *Caulaincourt* z wyrażeniem poważenia i uszanowania dla wielkiego naszego wodza. — Wiele batalionów piechoty i kilka szwadronów lekkiéy jazdy, które z *Ameryki* powróciły, gotują się w podróż do *Belgium*."

Tenże *Korrespondent* donosi między innemi, z *Londynu* pod 19 maja: „Rząd nasz nie wydaie teraz żadnych paszportów do *Francyi*. — Z listów z *Madrytu* pod 2 maja, dowiadujemy się, że z wielkiem natężeniem organizują kilka korpusów przeciwko *Francyi*. Jenerał *Castannos* dowódzca woyska w *Katalonii*, a Jenerał *Frere* drugim dowódzcą tegoż woyska mianowani zostali. Woysko to wynosić będzie 40,000 ludzi. Jenerał *O' Donel* przeznaczony jest na dowódzcę naczelnego w *Nawarze*, gdzie się 20,000 ludzi ma znaydować; a Jenerał *Palafox* jest dowódzcą w *Saragossa* nad korpusem 10,000 ludzi. Jenerał *Blake* mianowany jest Jenerał inżynierem woysk hiszpańskich. — Nowy *Dey* algierski, potwierdził pokóy z *Hiszpanią*. — W miesiącu marcu wypłynęło 250 okrętów

z *Newyork*, a 144 z *Bostonu*, wszystkie z ładunkiem towarów kolonialnych. — Kompania fajerwerkierów królewskiéy artyleryi, która się znaydowała na lipskiéy bitwie, otrzymała pozwolenie nosić imie *Lipsk* na chorągwi. — Xiążę *Orleanu* oddał wczora wizytę w pałacu Xięcia Rejenta. — Dodatek nadwornéy gazety sobotniéy, zawiera raport Półkownika *Maubly* z *Indyy wschodnich*, o niepomyślném uderzeniu, d. 31 października, przez korpus jego na zamek *Kalunga* w *Dhoon*. Jenerał Major *Gillespie*, który na początku dowodził, poległ w attaku, zbliżywszy się o 30 kroków do głównéy bramy. Strata nasza jest następująca: zabitych 32 ludzi, ranionych 228, niedoliczonych 6. Cały korpus angielski składał się z 2,499 ludzi. — Ostatnie listy z *Teneryffy* donoszą, że się tam dla ciągléy suszy głodu obawiają. — Podług doniesień z *Kadyxu*, rząd hiszpański miał znowu pozwolić wprowadzania bawełnianych towarów angielskich. — Między *Wellingtonem* i *Blücherem* naylepsza panuje harmonia. Ostatni pisał niedawno do jednego z przyjacioł swoich, tu znaydujących się, i między innemi wyraził: „Z niecierpliwością oczekuię rozkazu, iżbym piérwszy uderzył. Zapewniy WP. przyjacioł moich w *Londynie*, w których poczet zaymuię wszystkich zacnych mieszkańców tego miasta, że się zupełnie spuszczam na dobre ich życzenia, i że oni też spuścić się mogą na naylepsze moje usiłowania." — Drukowany artykuł, któryśmy tu wczora z *Paryża* otrzymali, zawiéra następujący obraz położenia *Bonapartégo*: „Rojaliści nigdy go mieć nie chcieli; republikanie już go wcale nie chcą; woysko żałuje że go żądało; a Bonaparciści nie śmieią już z tém się odzywać, że go żądaią."

2 Od Litt: Wileńskiego Cywilnego Gubernatora, podaie się do powszechnéy wiadomości Obywatelów Wileńskiéy Gubernii; że ponieważ w rzeczy wynadgrodzenia obywateli za wzięte wedle dyspartymentu in februario niniéyszego roku dla woyska produkta, JW. Minister Finansów wypadaiącą Summę assygnował z Wileńskiéy Skarbowéy Izby, zalecaiąc razem uczynić z obywatelami porachunek względem należności Skarbowych dla zaliczenia onych na rzecz pomienionéy summy; przeto raczą obywatele w celu zbliżenia ogólnego porachunku, wszystkie kwietacye z dostarczonych in februario produktów dla woyska, jak nayspiesznіéy przedstawić do Marszałków powiatowych.

Sekretarz Antoni Wiskowski.

2. Od Rządu Gubernskiego Wileńskiego czyni się ogłoszenie, iż chcący podjąć się dostarczenia do woyskowego szpitala Mińskiego, na potrzeby chorych woyskowych różnéy żywności, trunków i innych rzeczy, tudzież materyałów aptecznych, i wziąć pranie bielizny łazaretowéy, zechcą stawić się do Kommissyi Wileńskiego prowiantskiego Depo, z rzetelnemi i odpowiedniemi skarbowi ewikcyami, na terminy dla licytacyi naznaczone, w dniach następującego miesiąca czerwca 12, 13 i 14tym. Dnia 25 maja 1815 roku. Sowietnik *Sulżeńko*.

Sekretarz *Dmitrewski*.

2. Od Rządu Gubernskiego Wileńskiego czyni się ogłoszenie, iżby chcący wziąść od ś. Jana w trzyletnią dzierżawę, należący do miasta Kowna maiątek Koszany, z wioskami i wszelkim gospodarskim porządkiem, maią się stawić dla odbycia licytacyi z dostatecznemi ewikcyami na terminy w dniach 4tym i 10 następuiącego miesiąca czerwca do Rady miasta Kowna, a na dzień 15 tegoż miesiąca to jest na termin ostatni do pomienionego Gubernskiego Rządu. Dnia 25 maja 1815 roku. Sowietnik *Sulżeńko*.

Sekretarz *Dmitrewski*.

Od dnia 1go nadchodzącego miesiąca lipca, zaczyna się drugie półrocze, i odnawia się prenumerata na gazetę Kuryera Litewskiego: przyymować się będzie we wszystkich Kantorach i Expedycyach pocztowych, a w Wilnie u mieyscu zwyczaynem Redakcyi. Płaci się, jak zwyczaynie, na pół roku srebrem rubli 7. Prenumeruiących na prowincyi uprasza się o wczesne zapłacenie prenumeraty i wyraźne zapisywanie imion prenumeratorów i nazwiska mieysc, do których się ma przesyłać gazeta, aby wszystkie od początku numera regularnie ich dochodzić mogły.

Dozwala się drukować — Z. Niemczewski P. Członek Komitetu Cenzury. W Drukarni Dyecezalney u XX. Missyonarzów.